

(Իշխմ) Բեպոստան դամարաբ իշխ
եօգարքի վե աշաղքի Այվթրլանն,
եանի, Սայցպուրկ, Գօրէնթի, Ըսթ-
րի, Մօրալի, Սիէզլի վե թիրօւնն
Տիէթ մէճլիայէրի տաղըլթըմը տըր :
Մէշքիւր մէճլիայէր սեպտեմբեր Ա տէ
տալիթ օյունաճաղար տըր :

ԻՍԹԱՆԲՈՒԼ 31 ՅՈՒՆԻՍ

ԲԱՐԻՆՅԱՆ

Բուստիս զարգացումը, պու կիւնքի կիւն Սէն Բէթըրմարկտա մուհարէ-մէլէրինէ պարզըմուտա օլան Նիհի-լիսթէրին տալարմա ալիտ օլան մազ-պաթպարը նէշը կըլմէքտ տիրէր : Ղալէթ ուղուս օլան մէզքիւր թոհի-րաթլար, մէզքիւր իթթիֆադը խա-ֆիւնին ալը վէ մազսէտի հազգընտա թափսիլլի մալիմաթլար վիրմէքտ տիրէր : Հիւքիւնէնին պալլանիլըճըն-տա, մէքթէլ թալէպէլէրինին, 1869 սէնէսի իւր պահարմարուն իճրա կըլ-տիրէր իսեան նազլու թաալիլ օ-լունմուշ տուր :

Սէյլէնտիկինէ նէզարէն մէզքիւր իսեանը հուսուլէ կէթիլէրինէ, Նէլա-թէֆ, Օլլոֆ, վէ թըզալէֆ, նաման քիմէնէլէր իմլէր, պու տաալար, չօզլուգ զամիլէրին պուլունմուտա փէ-սաաթիլէր օլուպ, Սոսիալիսթլէր (ըն-կիւրաթիւնը) ինթիլալա գալլէլը-սընլար իշին թալէպէլէրին խօշնու-տա զլուգընտան իսթիֆաթէ իսեթլէր իսի :

Հիւքիւնէթ, իսեանըն էճիւնիւ ալ-տըգտան սօնրա, պու աաալար, իս-թիլալ թաաթիւտարմաքունա իպարէթ պիր ֆըրքա հալըրլաալար, մէզքիւր ֆըրքանըն ալալար, Բուսիսին հէր թաաթիւտա էհալի պէյնիստէ Սոսի-ալիսթ էֆիւրալարը եաեաճալար ի-տի : Սօսըլաաա վէ իլմանօլթա կիլ-լիճէ պիր մաթպաա գիւշաա օլունտա, էհալիլ իսթիլալա թահիլի կըլմէք մազսէտի իլէ իսանէ տէֆիթէլէրին ա-չըլար, գալպ հօլ թէլքէլէրին եա-րըլար, վէ էճնէպի մէմալիլէ կիթմիլ օլան Նէլաթէֆ, աալիլ միլլէթլէրին փէսաաթիլէրին իլէ իսթիլալաա պու-լունտա վէ քէնիս աաաթիլար, պա-զըլմը պիր թալլար պէհաննամէլէր իսթիլալ, մէզքիւր պէհաննամէլէր, ալիլ իսին Բուսիս մէմալիլէրին տա-լըլմըլար :

Նէլաթէֆ 1869 սէնէսի սօն պահա-լընտ աալար, Բուսիսին ալտէթ իլ-լէտի, վէ միլլէթլէրին չէհիլլէրտէ աալ վէ պուտալար պուլունտա չէհալ-տէ, Սօսըլաաա կիլլի պիր չիւքէթ թէլքիլ օլունտա : Մէզքիւր չիւքէթ թին չօզ աղճէսի վէ մաթսաա պիր մէհօլիլի վար իտի, վէ քէնիսիլալա լարընա թաաթիլ իթմէլէրինէ, էօլ-տարիլ իսի իտի, նաալը քի իլմանօֆ նամ թալէպէ պու սուրէթլէ էօլտի-լիլմիլ ալար :

Մէզքիւր չիւքէթին հէր պիր եէնի աղալը, չիւքէթին նիգալարմա ի-թաաթ իտէճէկի իշին եէմին վիրտի-թալէն սօնրա, պէշ նէֆէր քիմէնէ-լէրտէն իպարէթ պիր տայիլէյէ տա-լիլ օլուլար իտի : պուլար պիլլի-թաէ հարէքէթ իտէլէր, լաքին աալիլ տայիլէլէրին նիգալարմա հազգընտա աալա մալիմաթլարը հօզ իտի : Տայի-լէլէր, պիր չիւպէլին էմիլ թահիլընա վալ օլունտալար իտի : լաքին, մէզ-քիւր չիւպէ, պիր տայիլէ իլէ իսթի-լիլաաա պուլունտալար, մէզքիւր տայիլէլէրին աղալար իսթիլէրին աալա պիլլիլմէլ իտի : պուլարմա հէր պի-լիսի, չիւքէթի եալըլար պիլլիլնի-մէլի իլէ թալիլըլար իտի : Շիւքէ-թին պալէպաա, մուհարէլէլ տա-լիլ իլլէրին կէթէն պիր գօմիթէ վար իտի, մէզքիւր գօմիթէլին աղալար, չիւպէլէրին վէ տայիլէլէրին աղալար կիլի, աալիլ աղալարա նամալլա ի-տէլէր :

Շիւքէթ քէնիսի մազսէտիլնէ նէ թա-րիլլէ վաալը օլապիլիլ տէյի իւր էվ-վէլ միւստէլէլ ալըլար : պալլար, իալը իշինտէ եալալա իալալ Սօսի-լիսթ էֆիւրալարը եաեալար, հիւ-քիւնէթի տէվիլլիլ տէյի թէլքիլի կըլմէլէր, պալլար իտէ, իշինտէ Նէլաթէֆ տալիլ օլունտալար հալ-տէ, էհալիլիլ աեալա գալարմալ ի-չին տէր հալ լալըլ կէլէն թէտապի-լին իլլիլ իլլիլ օլունտալար իսթիլէր-լէր :

Նիհիսէթ, Նէլաթէֆին թէլքիլի-նի գալար կըլմէլլիլէ գալար վիրի-տի : էհալիլ իշին պիր թալլար ֆիթ-նէլիլիլ պէհաննամէլէր տալըլմըլար մէզքիւր պէհաննամէլէրտէն պիլլիլն-տէ իսթիլալ ճիւլէլէր օլունտալար տուր :

«Աղիլ չիւքէթիլիլ, 1866 սէնէսի տալիլ տէթիլալ, Տիւթիլիլ վարալիլ-րօլիլ Զարաթթիլիլ (պու աաալար Բուսիս իսթիլալ օլունտա էօլտիլլէլ թէլէրիլէլ իտէն) մարիթէթի իլէ թէ-լէքիլլէլ կըլմիլ տիր : Բըլանմըլ աալիլ պիր չէյ օլուպ, թէպէտալիլ գա-պուլ իթմէլ, թէլքիլ սուրէթիլ իա-լաալ իթմէլլէր քըլմըլ տուր : Բու-սիս իսթիլալ օլունտա թօգընմաալա-լըլ, պալալ չէյ տիր էլէր սէպէպի-էլլէլ վէլիլէլէլ օլուլ իտէ : Քէնիսի ա-ղաա գըլլմըլ էհալիլիլ հազգընտա քէնիս թալիլլէրն վիրալէլէր իւղէ-լինտէ էօլլէր, պու սուրէթլէլ պէ-նէն ճէլաալըլ էքիլին իշին, իսթիլա-լիլա թօգընմաալալըլ :

«Շիւքէթի վալլըլ կէլլինէ, է-հալիլին գալըլ իլէ պօեանմըլ վարալ-լիլիլ օլունտա կիլլինէ վէ հազգընտա, կիւն հիւքիւնէթին մուհարէլլար տըլար կիլի մաալէլ օլունտա օլ պիր թալլար ճանալարարն վիւստ-լէրին օլթաաա գալարալալըլ տուր :

«Յալալ տէ տէպալ գալլէլաալ, Բուսիս աաալիլին, էօր, Սէն-էլ-նիլիլէր վէ Սօմ էեալէլլէրին թէլքիլ կըլմիլլէրին իշին սէլլինէլ է վէ Ֆը-լաննաաա աալիլիլ հալին իտէսի ի-չին Բուսիս աաալիլին պիր ալ էվ-վէլ, Սէն-էլ-աղ, Սէն-էլ-Մարն, Օաղ վէ Սէնին սալ գըլլար իլէ գալլալ-լընը թէլքիլ կըլմէլի լալըլ կէլիլ տէ-տիլալ սօնրա չէլլէ իլալլէ կըլմիլ տիր :

«Ալուննաաա իրալ գըլլմըլ օլ-տալու հալտէ գալլէլաալա տէր ճ օլունտա պիր մէքթիլ, զայլէլ աղըլ-լըլըլա տէր քի Ֆրանսա թօթալըլ-տան պիր ալ էվվէլ կէլիլ չէլլիլլէլ, տէ Ալմաննալըլ տալիլ, պէլլիլ մէն-ֆաալթ վար տուր : չիւքէթի տիւլմէլին Ֆրանսա թօթալըլաա հալըլ պու-լունտա, Ֆրանսաաա պալլալ ու տաալլէլ տալլալարըն պալլալ սալար, Մէսէլէ պուլաալըլա Ալմաննալըլար իշին պիր տալլալ կէլիլտէ օլմիլըլ իլլա մէնֆաալթ մէսէլէլիլ տիր :

Շուսալ պիլլիլ քի միւսալէլա օլ-միլ մը, սահիլէն աղալ միւսալէլա օլմիլ մը տուր :

Տիւլմէլին տայիլիլ սուրէթիլ Ֆը-լաննա թօթալըլ իւղէլիլտէ պուլուն-մաալ սուլ իսթիլալ եէնիստէ իւղ-գալընա էն պիլլիլ էնիլ տիր, տիւլ-մէլին հալըլ պուլունտա, մէլլէլլէլիլ մուհիլ օլուլ տէրէլէլ, մուհարէլէլ-լի իլլիլ վարալըլալ տիլլէլ տիր, հէր վալլըլ ալըլ վէ գալարմաալ պիր եա-լա տուր պու :

Մանէլթիլ չէլլէլ տէմիլ ալիլ : «Է-լիլ քօլիլթիլ պիր տալլալ իշին էն պիլ-լիլ քօլիլթիլ, էճնէպի պիր հիւքիւ-լիլ քօլիլթիլ, էճնէպի պիր հիւքիւ-

մէլլէ իթաալ կըլմէլիլ տիր, Հիլ պիր մէլլէլլէլ վէ հիլ պիր հիւքիւ քիւքէն-ճէսի մէլլէլ քօլիլթիլ իլէ մուգաե-սէ օլունտալար . . . :

Հիլ պիր միլլէլ, տիլլէլ պիր միլ-լէլլէլ իթաալ իթմէլ իսթիլալ, չու սէպէլլէլ քի հիլ պիր միլլէլ տիլլէլ պիր միլլէլլէլ էմիլ իթմէլիլ պիլլէլ . . . :

Մանէլթիլ, քօլիլթիլ, քօլիլթիլ զալլթ միլլէլլէլ, վէ տայիլիլ սուրէթիլ զալլթ օլունտալար միլլէլլէլ հազգընտա սէլ-լէլիլ քօլիլթիլ, մուլալալ զալլթ սուրէթիլ օլունտալար պիր մահէլլիլ զալլթ իթմիլ օլունտալար հալըլաա տա-լիլ սէլլէլլէլ պիլլիլ :

Տիւլմէլին հալըլ պուլունտալար, տալլալալըլ պիր թալլար մուսի-պէլլալ գալլալաալ սէպէլլէլլէլ վի-լիլ, էօլլէ գալլալալ քի աաալիլ, աա-լէլիլ գալլալաալ նօթալար նօթալար սընա իթաալ կըլմէլ վէ տիլլէլ թա-լալալալ մէմէլլէլ զալլթ օլունտալար էհալիլ մէլալլիլ թէլէլալլիլ կըլմէլ տալիլ, մէլլէլ գալլալալըլ էօլի-ալլալաալ : իլլէլ պուլունտա իշին տիր քի Մանէլթիլ չուլալար տալիլ սէլլէլ-միլ տիր : «Էլ զիլաալ տիր վէ տա-լիլիլ հիւքիւ իտալէլէլ մալիլ օլունտալար էլլէլ նալար իտի, պուլար էլլէլ սալիլ միլլէլլէլիլ իտալէլ իթմէլ գալ-գըլաալ օլունտալար, մէլլէլալ աղըլ-լըլըլ մուլալալ սուրէթիլ զալլալ ի-տէլլէլ վէ պիր տալա քէնտա քէն-տալլէլ պէլլէլլէլ :

Հիլ իթմէլ արըլալ չէլիլտիլ, ինսանա թալլիլ օլունտա կիլի, ալը հիւս իթմիլալ արըլալ տալիլ թա-լիլ տիր :

«Իմիլ տիլլէլ, պիր մահէլլիլ զալլթ իլլէլտիլ, իսթիլ իսթիլալ գալլալլէլ-լիլ սուլ իսթիլալ իտէլէլ տիր, պու-նուն իլէ տալիլ, էհալիլին իսեանա գալլալաալալ սէպէլլէլլէլ վիրիլիլ, էօլլէ իսեանալ քի օլլէլ իճրա ի-տէլլէլ, հարէքէլլէրին պալ չէլ վէ իլէ եալաալ օլունտալար պիլլիլլէլիլ հարէլ տալիլ էօլիլիլ ալմալ միւ-քիլիլ տիր :

Ինսանալար հէր նէ գաալար էմիլ ի-թիլալ իլլըլ տալլալաալար, վէ նէ գաալար քօլիլթիլաալ թէլաալիլիլ ի-թիլալ իլլէլ իթիլալ կըլմէլլէլ, պիր թալլար չէլլէլին պիլլիլլէլիլ իլէ չա-լըլաալըլըն էնիլիլալ տալլալար, չիւքէթ պու չէլլալըլ հալըլըն իթիլ-լաալըլաալ տուր : Պիր եալաալ տի-լաալաալ պիր չէլլալաալաալաալ, օլ եալաալ տայիլիլ իսթիլալ իլլիլտէ պու-լունտալար, պու չէլլալ թալլիլալ զանու-նալ տուր :

«Պիրիլլէլիլ տիրալալ տայիլիլ-լէլիլտէ սէլլէլիլիլ նէլալըլ, ին-կիլլէլլալ գըլալլալալ վիրալ իսթիլալ հալըլթիլ թէլքիլ տայիլաալ ի-տիլ, էէլիլլէլ քըլլէլաալ կէլիլ-լէլլէլ իլլիլ :

«Բարիստէն եալըլըլ օլունտալար մէլլէլաալ չու վէճ իլէ օլունտալար տուր :

Բուսիսալ օլմալ իսթիլալ էլլէլ էլլէլ Ալալալըլ, ճէլլէլ, Բուսիս օլ-տաալ իլլիլ ալլաալալալալ տուր :

Ալալըլ մալիլալալալալ նէլալըլ, պիր չօզ ալլէլլէլիլ պուլունտա Սէն Տընիլալ իլլէլ, Բուսիսալալար իլլէլ տէ-լէլլէլիլ պէլլիլտէ զիլաալալիլ կէլ-լիլլէլլէլիլ տիր :

Չայլին իլլիլտէ, պիր չօզ Բուսիս աաալիլ լալլէլիլ պուլունտալար Բուսիսալալալալ մահէլլիլ հիւքիւ-մէլլէլիլ, զայլէլ չէլիլալ թէլաալիլ իթիլալ կըլմիլլէլ տիր, չօլլէլ քի

սէլլէլլէլիլ, սաալ սէլիլալ իսանէլ-լիլնէ տէճնէլէլ մէլալալ գըլալաալ տըլար :

«Ֆրանսա հիւքիւնէթիլ, պու տէ-ֆա, մուհարէլէլ հէնիլաալաալ փէլ-գէլաալ պիր օլունտալար օլունտալար աաալ օլունտալար : Պու աաալալ 102 կիւնտէն պէլալ վէլաալաալ թէլ-գըլ օլունտալար օլունտալար հալտէ, պու տէլա, նէ սէպէլլէլ ալալ ու կիրիլթիլ օլունտալար քէնտիլալ պիլլիլ օլունտալար իլլիլ իլլիլալ տիր : Մու-հարէլէլ հէնիլաալաալ, Մ. տը Պիլ-մալ, մարէլալ Պալլէլ, վէ իսթիլա-լալալ կէթիլալ ալլէլ իլլէ գօնու-լան վէ իսթիլալալալ էնիլաալ թալա-լալ գալալ իթիլալալ թէլաալալալ իլլէ Մէլլին թէլալիլիլ իլլիլ հալըլաա-լան պու աաալ օլունտալար :

«Բարիստէն Սէլալիլ զալլթ թաալաալ չու վէճ իլլէ եալըլըլ տուր :

Տօգթիլ իլլէլ, Լօնտաալաալ ալ-տէլ իլլէլալ, Միլմիլլէլ, իլլիլալ իսթիլալ իսթիլալալալ իլլէ թաալալ իլլէլալ տիր, միլմիլլէլալ տօգթիլ տիր քի Սա-լըլ իսթիլալալ, պու կիւնքի կիւն օլունտալար կիլի, հիլ պիր վալլըլ սը-հէլ իսթիլալալ իլլէլալ պուլունտալար, վէ տիլալալ չալաալ պիր աղըլըլալ, Ֆրանսալըն ալալալ հալըլըլիլ վէ իս-թիլալալ իլլէլլէլ սէլլէլալալ տիր : Միլմիլլէլալ տօգթիլալ իլլէլլէլ պէլաալաալալալալ, Նարալլէլ հալ-լէլլէլիլ, տէլիլ եալըլըլ էնիլաալ թալալալ գալալ իթմէլ սէլաալալալ-տան վալ կէլլէլալ, հալթիլ, կիւ-նիլալ պիլլիլալ քէնտիլալ էնիլաալ թալիլալ գալալ իթիլլէլլէլլէլիլ հալըլըլաալ իլլէլ օլմիլալ տուր :

ԵՕԼՍԻՆԵ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

ՊԻՐ ՊԻՍԹԻՆ ԶԻՔԵՆԵՐԵ

Մահը-Վալ 1633-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649

ՊԻՐ ԵՕԼՍԻՆ ԵՒՈՒԼԵ

